

5981-199

30-12-1742

ATTESTATIE

Heden, den 30 december
Anno 1742, compareerde voor
mij, Michiel Beers, openbaar
en bij den Ed hove van holland
geadmitteerde notaris, tot
Saandam residerende en voor de
getuijgen nageaemt,

Maria Markus, oud 25 jaaren en wonen de als dienstmeid ten huize van Jacobus Hartman, impostmeester, woonachtig te Westzaandam. En zijnde zij, Maria Markus, mij notaris bekend en verklaarde ten requisitie van voornoemden Jacobus Hartman en allen dengen die zulks verder moette yomannere en aen gaen, waer en waerachtig te zijn, dat op den 2 julij dezes jaares 1742 des avonts de klokke omtrent zeeven off half acht uren, ten huize van de genoemden haren getuigen meester Jacob Hartman, gekomen zijnde Gerrit Arisz Doek, tapper in de Blaauwe Kan, te Oostzaandam en Machiel Scholvijn, mede tapper, wonende te Westzaandam in de herberg waar uithangt Amsterdam, haar getuigen beide welbekent, bij zigh hebbende eenen Jan Kan, ook genaamd Jan Blok, als gelijk tapper wonende te Oostzaandam in de herberg genaemt Spitsbergen, mitsgaders Willem Vechtersz Muus wonende aen de Westzijde van Zaendam. Beiden mede haar getuigen welbekent en voornoemden requirant Jacobus Hartman. Naedat genoemde vier personen in deszelfs huis gekomen waeren, daarop aan bovengenoemden Gerrit Arisz Doek en dezes verder bij het bondt gezelschap gevraegt hebbende wat er van hun dienst was. Deselve Gerrit Arisz Doek daarop eerst het woord beginnende te voeren aan den requirant eerste gemelt dat hij, Gerrit Arisz Doek, gehoort hebbe dat er door den deurwaarder, Jan de Krijger, appraehentie op zijn persoon was verzocht geworden. Vraegende hem, requirant, wat dat daarvan was. Daarop in presentie en ten aanhore haar getuijge, van den requirant met alle vriendelijkheid en bedeedtheit geantwoordt zijnde, dat Jan de Krijger moest weten wat van zijn plicht was. Gemelden Gerrit Arisz Doek daarop verders heeft gezegd, ik kom met getuigen om zooveel te namptisceren¹⁾ als waarover ik geëxecuteerde worde en dan wil ik teegens u denoterende daar mede den requirant paeyeren mits gij ook zooveel namptisere. Dat door den requirant hem, Gerrit Arisz Doek, voorts daarop tegemoet gevoert zijnde, dat wanneer hij, Gerrit Arisz Doek, ietwat teegens de executies te zeggen hadde, hijzelf van voor een notaris hem, Hartman, moest doen insinueren. Hij, Gerrit Arisz

¹⁾Voor de zekerheid vooraf betalen

Doek daarop met veel brutaliteit en heevigheid teegen den requirant is uitgevaaren, zeggende (onder andere brutale en impertinente expressiën meer): Dat wil ik niet doen, jouw verdoemde schelm, schurk, hondejongen, dieff. Den requirant voorts uitdaegende om met hem, Gerrit Arisz Doek, nae buijten te gaan. Dat hij den requirant dan zoude toetakelen met bijvoeging: je bent maar een verdoemde schelm.

Dat voorts terselvertijd hiervooren genoemden Machiel Scholvijn, staande naast voornoemden Jan Kan of Blok tegen de buitendeur van des requirants huijs aan en deselve deur met zijn rug tegen degenen die daar van buiten tegens aandrongen en, zoo het haar getuigen toescheen, op het geschreeuw en geweld dat door voornoemden Gerrit Arisz Doeks in deses requirants huijs gemaakt wierde, zaemengerot waeren, om te zien wat er omging en ten dien einde door de glaazen keeken. Toedringende aan den requirant ook is gezecht geworden: Gij hebt mij mede een insinuatie thuis gestuurt. Daar zal ik uw god dome ook nogh van hebben gehat. Maar nee en komt naar buiten. Daar zal ik uw toetakelen dat gij malijs zult worden. Daar zijn der beeter aan de galg gehangen als gij bent. Een verdoemde schurk zijt gij. Met zulke, off dergelijke lasterlijke en quadtaarlijke expressiën in substantie. Dat daarop door meergedageten Gerrit Arisz Doek wederom het woort opgeëist zijnde met veel versmaetheit den requirant is tegemoet gevoegt geworden: Geef mij mijn geldt, dat gij mij schuldigh zijt. Jouw verdoemde schurk, wou gij nogh geldt van mij hebben. Dat daer op door den requirant, derselven Gerrit Arisz Doek met alle be daertheijdt zijnde aengehouden off hij, Gerrit Arisz Doek, al die scheltwoorden wel in geheugen zoude houden, met bijvoeginge dat hij, requirant, de menschen aldaar, benevens zijnde tot getuijgen nam. Door derselven Gerrit Arisz Doek, den requirant daarop is tegemoet gevoerd: dat zijn mijn getuijgen die ik mede brengh ik zal uw dat lieten liegen als je dat verklaaren wilde. Voegende daar nogh deeze impertinente expressie bij: Als de heeren wisten dat ik wist, ze hadden jouw al lang er op de gevangespoort gezet, jouw schurk als je bent. Stuur Jan de Krijger niet weer aan mijn huis off het zal niet goedt gaan, dat verzeeker ik u, want daar zullen ongelukken van komen. Laat het hem niet weer bekijken

Dat voorts door gemelden Wilem Vechtersze Muus daarop gezecht zijnde: De deurwaarder de Krijger moet zijn bootschap maer doen. Deselver Gerrit Arisz Doek wijder in deezer voege is uitgevaeren en gezezt heeft: Dat is soo wel een schurk als hij. Ze zouden het met malkanderen te zitten nagt en dagh te practiseren om de menschen eerstens aff te persen. Daegende hij, Gerrit Arisz Doek, daarop den requirant onder vele verregaande dreijgementen en aff grijselijke vloekwoorden naar buiten. Den requirants verder wil lende dreigen om met hem mede te gaan aan de oostzijde van Zaandam en aldaer involgens zijn vragen een insinuatie te laten maken voor hem, Gerrit Arisz Doek, die den requirant laater doen voegende waarbij dat se regt die zoude hebben te betalen maar hij Gerrit Arisz Doek niet. Zeggende: Waar donder zoude mijn geldt wederom krijgen. Van daegh ben je hier, morgen ben je weg jouw honde jongen als je bent. Tragtende voorts den requirant te overreeden om met hem, Gerrit Arisz Doek, aan de oostzijde off aan het hujs van hem Gerrit Arisz Doek te gaan daarop wijders zeggende: Dat durf je niet doen, want je durft niet langer langhs de straat loopen, want ze zouden jouw koppen. Meer zulke off dergelijke quaadaardige uitdrukkinghe en bejeegeningen meer. Niet tegenstaende voornoemde Willem Vechtersze Muus hem, Gerrit Arisz Doek, tot bedaeren tragtende te brengen. Tegens hem zeggende: Hartman neemt het niet qualijk, want hij menende daer niets van. Genoemden Doek, doet het in haast en in passie. Gemelden Doek tegelijk tegemoet voerende: Zo moet gij niet schelden. Daarom kom ik met uw niet mede. Zoude men insinueren voor een notaris en doet als soo als regt is.

Laatstelijk verklaarde zij getuige, alsnogh ter tijde en plaatse voorselven gezien te hebben, dat door het voorschrevene geraas en 't vloeken en tieren zoo van voornoemden Machiel Scholvijn als wel inzonderheit van gemelden Gerrit Arisse Doek, een grote menigte van menschen voor des requirants huis niet alleen is te samen gekomen, maar dat ook verschijde van derselve tegen de vensters opgeklommen zijn, om alsoo aan schouwers en toehoorders van hetselve geweld te kunnen weezen. Eijndigende zij getuige hier mette haare gegevene verklaeringh en gevende van redenen van wetenschap, het boven gedeposeerde in voege en maniere voorschrevene te hebben gehoord gezien en bijgewoont en voorts van alle derselve als nog en goed geheugen te hebben en zijn al

daerom bereidt deeze haar verklaringh onder solemneelen eede
te bevestigen.

Alhier gepasseert tot Saandam,
in presentie van Jan Michiels en Pieter Jansz, wonende alhier, als versogte
getuijgen.

w.g.:

Maria Marcus
Jan Michiels
Pieter Jansen

M. Beers
notaris